

The Relationship between Academic Procrastination, Locus of Control and Achievement Motivation with Academic Achievement in Nursing Student

Fatemeh Rasoli Khorsidi ¹, Alireza Sangni ^{2,*}, Paria Jangi ³

¹ PhD in Educational Psychology, Department of Psychology, Islamic Azad University, Babol Branch, Babol, Iran

² Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Ahvaz Branch, Ahvaz, Iran

³ PhD in Educational Psychology, Department of Psychology, Teaching and Research Branch, Tehran, Iran

* **Corresponding author:** Alireza Sangni, Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Ahvaz Branch, Ahvaz, Iran. E-mail: sangany.psycho@gmail.com

Received: 11 Apr 2019

Accepted: 02 Jul 2019

Abstract

Introduction: Academic achievement always depends on the proper functioning of the physical, psychological and functional aspects of the individual, so this study investigated the relationship between academic procrastination, locus of control and achievement motivation with academic achievement in nursing student.

Methods: The research method was descriptive-correlational and in particular, Structural Equation Modeling. The population of the study consisted of students of Babol University of Medical Sciences in 2018, in which 494 people (253 girls and 255 boys) were selected as a statistical sample and with simple random sampling. Herman's achievement motivation inventory (1970), Solomon & Rohblum Academic Procrastination Scale (1984) and Rotter's Locus of Control Scale (1966) were evaluated. Grade Point Average (GPA) was as academic achievement. In this study, in order to analyze the obtained data in the descriptive statistics of mean and standard deviation and in inferential statistics of Pearson correlation test and maximum likelihood estimation and Bootstrap in the modeling of structural regression equations was used. To analyze the data, SPSS 18 and Amos 23 software were used.

Results: The mean and standard deviation in descriptive statistics showed that academic procrastination (65.47 ± 7.06), locus of control (12.37 ± 3.75), achievement motivation (80.23 ± 7.94) and academic achievement (16.60 ± 1.62). In the inferential statistics, the results showed that there is a significant positive relationship between achievement motivation and locus of control with academic achievement and there is a significant negative relationship between academic procrastination and academic achievement ($P \leq 0.01$). The research model was confirmed and in general, 0.38 of academic achievement can be explained by achievement motivation, academic procrastination and locus of control. Also the achievement motivation is a mediator role in the relationship between academic procrastination and locus of control with academic.

Conclusions: In general, there is a relationship between academic procrastination, locus of control and achievement motivation with academic achievement in nursing student. Therefore, with decrease of academic procrastination and increase locus of control can increase achievement motivation in students and, ultimately improve academic achievement.

Keywords: Academic Achievement, Achievement Motivation, Locus of control, Nursing Student, Procrastination

رابطه بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری

فاطمه رسولی خورشیدی^۱، علیرضا سنگانی^{۲*}، پریا جنگی^۳

^۱ دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

^۲ استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

^۳ دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: علیرضا سنگانی، استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. ایمیل:

sangany.psych@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۴/۱۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۱/۲۲

چکیده

مقدمه: پیشرفت تحصیلی همواره تابع عملکرد مناسب ابعاد جسمانی، روان شناختی و عملکردی فرد می‌باشد، بنابراین هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری بود.

روش کار: روش پژوهش توصیفی-همبستگی و به طور خاص مدل یابی معادلات ساختاری بود. جامعه پژوهش را تمامی دانشجویان دانشگاه پرستاری علوم پزشکی شهر بابل در سال ۱۳۹۷ تشکیل دادند. از بین تمامی دانشجویان تعداد ۴۹۴ نفر، (۲۵۳ دختر و ۲۴۱ پسر)، به عنوان نمونه آماری و به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. با پرسشنامه‌های انگیزش پیشرفت هرمنس (۱۹۷۰)، اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث بلوم (۱۹۸۴) و منبع کنترل راتر (۱۹۶۶) ارزیابی شدند. معدل کل نمرات آن‌ها به عنوان ملاک پیشرفت تحصیلی در نظر گرفته شد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده در آمار توصیفی از میانگین و انحراف استاندارد و در آمار استنباطی از آزمون همبستگی پیرسون و روش حداکثر درست نمایی و بوت استرپ در مدل یابی معادلات رگرسیونی ساختاری استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS 18 و Amos 23 استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف استاندارد اهمال کاری تحصیلی (۶۵/۴۷±۷/۰۶)، منبع کنترل (۱۲/۳۷±۳/۷۵)، انگیزش (۸۰/۲۳±۷/۹۴) و پیشرفت تحصیلی (۱۶/۶۰±۱/۶۲) بود. بین انگیزش پیشرفت و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت معنی دار بدست آمد و همچنین بین اهمال کاری تحصیلی با پیشرفت تحصیلی همبستگی منفی معنی داری وجود داشت (P<۰/۰۱). مدل پژوهش دارای برازش بوده و تأیید شد و ۰/۳۸ از واریانس پیشرفت تحصیلی توسط انگیزش پیشرفت، اهمال کاری تحصیلی و منبع کنترل مورد تبیین قرار گرفت و انگیزش پیشرفت در رابطه بین اهمال کاری تحصیلی و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی نقش واسطه‌ای دارا بود.

نتیجه گیری: به طور کلی بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری همبستگی وجود دارد، بنابراین با کاهش اهمال کاری تحصیلی و افزایش منبع کنترل می‌توان انگیزش پیشرفت را در دانشجویان بالا برد و در نهایت پیشرفت تحصیلی آن‌ها را ارتقا بخشید.

کلیدواژه‌ها: انگیزش پیشرفت، اهمال کاری، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان پرستاری، منبع کنترل

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

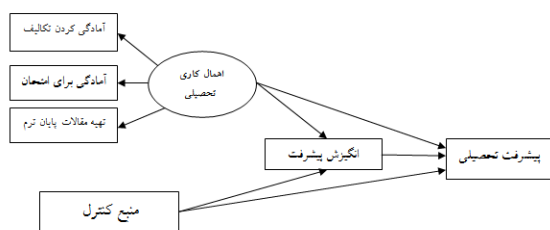
مقدمه

از تغییرات پیشرفت کلاسی، توسط هوش قابل پیش بینی است، اما به سایر مفاهیم چون انگیزش توجه نشده است [۲]. انگیزش پیشرفت (Achievement Motivation)، تمایل به تلاش، جهت دستیابی به موفقیت را منعکس می‌کند و به عنوان یک پیش بینی کننده مهم برای

در جهان امروز یکی از تدابیر لازم برای بهینه‌سازی آموزش کشور، پرداختن به مسائل و عوامل مؤثر بر رشد و پیشرفت تحصیلی (Academic Achievement) دانشجویان است [۱]. پیشرفت تحصیلی به طور وسیعی با هوش کلی مرتبط و حدود ۲۵ درصد

و ریسک خودکشی را پیش‌بینی می‌کند [۲۳]. Meeusen و همکاران (۲۰۱۷) نشان دادند که منبع کنترل دورنی در دانشجویان می‌تواند در پیشرفت تحصیلی و عملکرد شغلی آینده آنان مؤثر باشد [۲۴]. از طرفی بین ارتباط مثبت منبع کنترل درونی با پیشرفت تحصیلی و ارتباط منفی با منبع کنترل بیرونی وجود دارد [۲۵]. به طور کلی در فرایند تحصیلی منبع کنترل عاملی اساسی در جهت‌دهی انگیزشی می‌باشد [۲۶].

به طور کلی بر اساس مطالعات فوق انگیزش به صورت مستقیم بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان اثر می‌گذارد و متغیرهای اهمال کاری و منبع کنترل از طریق انگیزش بر پیشرفت تحصیلی اثر می‌گذارند، اما پژوهشی که به شکل یک مدل نقش میانجی انگیزش را در رابطه بین اهمال کاری تحصیلی و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی دانشجویان را بررسی نموده است، از جانبی دیگر با توجه به آنکه مطالعات اثبات نموده‌اند حتی در هنگامی که فرد از منبع کنترل بیرونی و اهمال کاری برخوردار است، انگیزش می‌تواند به عنوان یک کامل تسهیل‌گر در فرایند تحصیلی باشد، از این رو پژوهش حاضر در پی آن است که با استفاده از روش مدل‌یابی روابط ساختاری رابطه بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری را تعیین کند.

تصویر ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش کار

پژوهش حاضر، از نوع کاربردی و روش پژوهش، توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهر بابل (تعداد ۷۲۶ نفر) در سال ۱۳۹۷ بودند که از این تعداد بر اساس روش کلانین (۲۰۱۰) در بیشینه تعداد کل گویه‌ها (۸۰ گویه) در عدد ۵ ضرب گردید که نهایتاً با بیش برآورد تعداد ۴۹۴ نفر (۲۵۳ دختر و ۲۴۱ پسر)، به صورت تصادفی ساده از لیست تمامی افراد در حال تحصیل در مقطع کارشناسی انتخاب شدند.

معیارهای ورود به پژوهش دانشجویان دانشکده پرستاری شهر بابل، ترم چهارم تحصیلی به بالا، بازه سنی ۲۰ تا ۲۲ سال، آمادگی جهت همکاری در پژوهش بود.

معیار خروج از پژوهش تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها بود.

ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش عبارت بودند از:

پرسشنامه انگیزش پیشرفت (Hermans achievement motivation inventory)

به منظور سنجش انگیزش پیشرفت دانشجویان، از پرسشنامه انگیزش پیشرفت Hermans در سال ۱۹۷۰، استفاده شد [۲۷].

پیشرفت تحصیلی است [۳]. افرادی که دارای انگیزه پیشرفت بالایی هستند، در تکالیفی که درجه دشواری بالاتری دارد موفق می‌شوند [۴]. انتظار آن‌ها از شکست یا موفقیت، موجب کشش به سمت موفقیت یا اجتناب از شکست می‌شود [۵]. رفتار فراگیران نیز نشان می‌دهد که انگیزش خصیصه مهمی است که همه فعالیت‌های آنان را تحت تأثیر قرار می‌دهد [۶]. Planchard و همکاران (۲۰۱۵)، در بررسی انجام تکلیف، انگیزش پیشرفت و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری دریافته‌اند که بین انگیزش پیشرفت واقعی و آن‌چه که آن‌ها گزارش کردند فاصله وجود دارد [۷]. یافته‌های پژوهشی Khalaila و همکاران (۲۰۱۹)، نشان دادند که بین مفاهیم روان‌شناختی مانند انگیزش، مفهوم خود با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری رابطه وجود دارد، که عملکرد روان‌شناختی مناسب می‌تواند منجر به کاهش اهمال کاری تحصیلی شود [۸].

اهمال کاری (Procrastination) یکی از متغیرهای مرتبط با پیشرفت تحصیلی دانشجویان است [۹]. اهمال کاری تحصیلی، به تأخیر انداختن وظایف و تکالیف تحصیلی است [۱۰]. Guo و همکاران (۲۰۱۹)، دریافته‌اند که اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان پرستاری علاوه بر ایجاد تأخیر در فرایند یادگیری می‌تواند پیش‌بینی‌کننده عملکرد شغلی نامناسب آنان در آینده باشد [۱۱]. همچنین عباسی و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند که اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان پرستاری به عنوان یک عامل استرس‌آور اساسی در فرایند یادگیری محسوب می‌شود که می‌تواند پیشرفت تحصیلی را تحت تأثیر قرار دهد [۱۲]. دانشجویانی پرستاری که اهمال کاری بالایی دارند در یادگیری مفاهیم عملی تأخیر زیادی دارند [۱۳]. بنابراین می‌توان انتظار داشت که دانشجویان پرستاری، هر چند در زمینه‌های دارای انگیزه کافی باشند اما به دلیل سبک اهمال‌کارانه، در یادگیری تکالیف عملی تعلل می‌ورزند [۱۴].

Sari & Susanti (۲۰۱۸)، اهمال کاری و استرس دو عامل اساسی در کاهش پیشرفت و انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری است [۱۵]. Cerino، در مطالعه خود رابطه معنی‌دار و منفی بین انگیزش پیشرفت تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی نشان داد [۱۶]. مطالعه Ariati و همکاران (۲۰۱۸)، نشان داد که عامل اهمال کاری کاهنده مهمی برای انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری است که می‌تواند منجر به کاهش خودکارآمدی و حتی ترک تحصیل شود [۱۷]. بدین صورت هر چه قدر اهمال کاری در فرد بیشتر باشد انگیزش پیشرفت وی نیز کمتر خواهد بود و بالعکس. سپهریان (۲۰۱۳)، نشان داد بین اهمال کاری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی رابطه معکوس وجود دارد [۱۸]. Arkan و همکاران (۲۰۱۶) نشان دادند که اهمال کاری تحصیلی دانشجویان پرستاری در یک رابطه دو سویه علاوه بر آن که تحت تأثیر انگیزش است، می‌تواند تأثیر مستقیمی از منبع کنترل دریافت نماید [۱۹].

منبع کنترل (Locus of Control) اعتقاد به توانایی‌های خود برای کنترل چیزهایی است که در زندگی اتفاق می‌افتد [۲۰]. در مطالعات تربیتی و آموزشی ارتباط بین انگیزش پیشرفت با منبع کنترل گزارش شده است [۲۱]. دانشجویان پرستاری با منبع کنترل بیرونی معتقدند که مهارت‌های یادگیری شده سبب ایجاد پیشرفت بهتر در کار نمی‌شود [۲۲]. Montes-Hidalgo & Tomás-Sábado (۲۰۱۶)، نشان دادند که منبع کنترل در دانشجویان پرستاری عملکرد شغلی، سلامت

آزمون را از طریق روش بازآزمایی بین ۰/۴۹ تا ۰/۸۳ گزارش کرد. پایایی کودر- ریچاردسون کل خوشه نمره‌ها در حدود ۰/۷۰ بدست آمد. آلفای کرونباخ برای این مقیاس ۰/۷۷ گزارش شده است [۲۹]. در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶، به دست آمد در این مطالعه برای ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجویان، معدل کل آن‌ها به عنوان ملاک، استفاده شده است.

در فرآیند اجرایی پس از کسب مجوزهای سازمانی به دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهر بابل مراجعه شد. قبل از شروع نمونه گیری توضیحاتی در خصوص هدف مطالعه و حفظ رازداری مطالب به آزمودنی‌ها داده شد. نحوه دریافت پرسشنامه به صورت خودگزارشی توسط دانشجویان بود. همزمان رضایت نامه آگاهانه در خصوص شرکت نمونه‌ها در پژوهش از دانشجویان دریافت گردید، سپس پرسشنامه‌ها از دانشجویان دریافت شد. در مجموع از تعداد ۵۶۳ پرسشنامه توزیع شده، ۴۹۴ پرسشنامه صحیح دریافت شد و تعداد ۶۹ پرسشنامه ناقص بودند که کنار گذاشت شدند.

در این پژوهش متغیر پیشرفت تحصیلی درون زا (وابسته)، متغیر اهمال کاری تحصیلی و منبع کنترل برون زا (مستقل) و متغیر انگیزش پیشرفت به عنوان میانجی هستند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده در آمار توصیفی از میانگین و انحراف استاندارد و در آمار استنباطی از آزمون همبستگی پیرسون و روش حداکثر درست نمایی و بوت استرپ در مدل یابی معادلات رگرسیونی ساختاری با نرم افزار SPSS ۱۸ و Amos ۲۳ استفاده شد.

یافته‌ها

در شاخص جمعیت شناختی سن، تعداد ۱۹۳ نفر ۲۰ ساله، ۱۴۶ نفر ۲۱ ساله و ۱۵۵ نفر ۲۲ ساله بودند. در وضعیت تأهل ۳۸۱ نفر مجرد و ۱۱۳ نفر متأهل بودند. در وضعیت شغلی ۴۲۶ نفر غیر شاغل و ۶۸ نفر شاغل بودند. در ابتدا در بررسی آماره‌های توصیفی متغیرها شامل میانگین و انحراف استاندارد به ترتیب برای پیشرفت تحصیلی (۱۶/۶۰±۱۱/۶۲)، آماده کردن تکالیف (۱۹/۵۱±۲/۵۹)، آمادگی برای امتحان (۲۶/۶۱±۳/۶۲)، تهیه مقاله‌های پایان‌ترم (۱۹/۳۴±۳/۲۵)، اهمال کاری تحصیلی (۱۰/۶±۶۵/۴۷)، انگیزش پیشرفت (۷/۹۴±۸۰/۲۳)، منبع کنترل (۳/۷۵±۱۲/۳۷) بدست آمد. همچنین در آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در بررسی نرمالی داده‌ها به ترتیب مقدار و معنی‌داری برای متغیر پیشرفت تحصیلی (۰/۳۲۶، ۰/۱۵۶)، آماده کردن تکالیف (۱/۳۴۴، ۰/۰۵۴)، آمادگی برای امتحان (۱/۳۲۹، ۰/۰۶۱)، تهیه مقاله‌های پایان‌ترم (۱/۳۳۳، ۰/۰۵۸)، اهمال کاری تحصیلی (۱/۲۹۸، ۰/۰۷۶)، انگیزش پیشرفت (۱/۲۵۰، ۰/۰۸۸)، منبع کنترل (۱/۳۴۱، ۰/۰۵۵) بدست آمد. که در مجموع نشان دهنده نرمالی داده‌ها است.

نتایج مندرج در **جدول ۱** همبستگی معنی‌داری بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی در آزمودنی‌ها را نشان می‌دهد. بین انگیزش پیشرفت و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت معنی‌داری (۰/۰۱) وجود دارد و بین اهمال کاری تحصیلی با پیشرفت تحصیلی همبستگی منفی معنی‌داری (۰/۰۱) مشاهده می‌گردد. همچنین همبستگی مثبت

پرسشنامه موردنظر شامل ۲۹ جمله ناقص چهار گزینه‌ای بود. تعدادی از سئوال‌ها به طور معکوس نمره گذاری شده بود دامنه تغییرات نمرات از ۲۹ تا ۱۱۶ بود. نمره بیشتر در این پرسشنامه نشان دهنده انگیزش پیشرفت بیشتر است. هرمنس برای برآورد روایی آزمون، روش روایی محتوایی را به کار گرفت. همچنین ضریب همبستگی دو تا از پرسش‌ها را با رفتارهای پیشرفت‌گرا برآورد کرد که نشان دهنده روایی بالای آزمون ($r = 0/88$) بود. برای برآورد پایایی نیز دو روش آلفای کرونباخ و بازآزمایی پس از گذشت ۳ هفته به کار گرفته شد که پایایی به ترتیب ۰/۸۲ و ۰/۸۵ به دست آمد [۲۸]. در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفاکرونباخ ۰/۷۷، به دست آمد.

پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی (Academic procrastination scale)

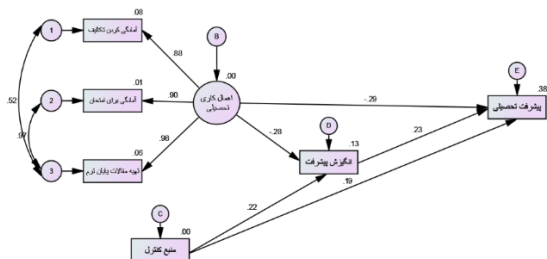
پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی، توسط Rothblum & Solomon در سال ۱۹۸۴ با ۲۲ سؤال بود [۲۹]. برای بررسی اهمال کاری در سه حوزه آماده کردن تکالیف، آمادگی برای امتحان و تهیه مقاله‌های پایان‌ترم ساخته شد. بنابراین این پرسشنامه ۲۷ گویه دارد. این مقیاس را دهقانی برای اولین بار در ایران به‌کاربرده است [۳۰]. نحوه پاسخ‌دهی به گویه‌ها به این صورت است که پاسخ دهندگان میزان موافقت خود را با هر گویه با انتخاب یکی از گزینه‌های «هرگز»، «به ندرت»، «اکثر اوقات» و «همیشه» نشان می‌دهند که به گزینه «هرگز» نمره ۱، «به ندرت» نمره ۲، «اکثر اوقات» نمره ۳، «همیشه» نمره ۴، تعلق می‌گیرد. تعدادی از سئوال‌ها به صورت معکوس نمره گذاری شدند. نمره بیشتر در این پرسشنامه نشان دهنده اهمال کاری بیشتر است. روایی پرسشنامه در پژوهش جوکار و دلورپور، با استفاده از روش تحلیل عاملی محاسبه شد که یافته‌ها بیانگر روایی مطلوب پرسشنامه بود. پایایی این مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۹ و روایی مقیاس با استفاده از روش همسانی درونی ۰/۸۴ گزارش شد [۳۱]. در پژوهش حاضر برای مولفه‌های اهمال کاری تحصیلی به ترتیب پایایی به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۱، ۰/۷۹ و ۰/۸۶ و برای نمره کل ۰/۸۲ بدست آمد.

پرسشنامه منبع کنترل راتر (Rotter's Locus of Control Scale)

این پرسشنامه توسط Rotter در سال ۱۹۶۶ برای سنجش انتظارات افراد در منبع کنترل با ۲۹ سؤال تدوین شده است [۳۲]. بالاترین نمره در این مقیاس ۲۳ و پایین‌ترین آن صفر است. در ۲۳ ماده‌ای که جهت نمره گذاری تعیین شده‌اند، سئوال‌ها (الف) یک نمره و سئوال‌ها (ب) صفر نمره می‌گیرند، چون کل نمره هر فرد نشان دهنده نوع و درجه منبع کنترل افراد است. بنابراین تنها آزمودنی‌هایی که نمره ۹ یا بیشتر بگیرند، واجد منبع کنترل بیرونی و افرادی که نمره کمتر بگیرند دارای منبع کنترل درونی خواهند بود. مجموع نمرات نشان دهنده منبع کنترل فرد بود. نمره بیشتر، بیانگر گرایش آزمودنی به سمت منبع کنترل بیرونی بود. این مقیاس دارای ثبات درونی و پایایی بازآزمایی مناسبی بود. راتر، اعتبار این

جدول ۴: برآورد مستقیم مدل با روش بوت استرپ

متغیر	مقادیر	حد پایین	حد بالا	معنی داری
اهمال کاری تحصیلی با میانجی گری انگیزش پیشرفت بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۹۷	۰/۰۸۷	۰/۲۴۸	۰/۰۱
منبع کنترل با میانجی گری انگیزش پیشرفت بر پیشرفت تحصیلی	۰/۱۴۹	۰/۰۶۵	۰/۱۸۷	۰/۰۱

تصویر ۲: مدل نهایی آزمون شده به همراه آماره‌های پیش بینی استاندارد شده

بحث

هدف اصلی این پژوهش تعیین رابطه بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری بود و یافته‌ها نشان داد که بین انگیزش پیشرفت و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی همبستگی مثبت معنی دار و همچنین بین اهمال کاری تحصیلی با پیشرفت تحصیلی همبستگی منفی معنی داری وجود دارد ($P \leq 0/01$). این نتایج همسو با یافته‌های Guo و همکاران (۲۰۱۹)، عباسی و همکاران (۲۰۱۵)، Sari & Susanti (۲۰۱۸) و Montes-Hidalgo & Tomás-Sábado (۲۰۱۶)، در جهت اثر سازه‌های شناختی رفتاری مانند اهمال کاری و منبع کنترل با توجه به سطح انگیزش بر موفقیت و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری می‌باشد. بر اساس دیدگاه‌های شناختی رفتاری، بسیار از شناخت‌های ناقص می‌توانند رفتارهای ناسازگارانه را ایجاد نمایند، رفتارهای اهمال کارانه دارای توان بالایی برای ایجاد اثرات دردناک روانی اجتماعی هستند، لذا کناره گیری از این مسائل نیازمند داشتن توان بالای مقابله‌ای است، منفی گرایی و ارزیابی کم از توانمندی‌های شخصی اغلب منجر به ترس از شکست و ترس از عدم موفقیت شده و در نهایت می‌تواند منجر به اهمال کاری شود [۳۱]. فرد اهمال کار به تبع پیش زمینه‌های برانگیزاننده رفتاری اندکی را تجربه نموده است، که تنها عامل درونی نمی‌تواند سبب ساز آن باشد، بلکه دیگر مباحث محیطی در این میان دخیل می‌باشند [۳۲]، که پیامدهای درونی آن تشویش، آشفتگی، سرزنش خود، ناامیدی و پشیمانی است و پیامدهای بیرونی آن ممکن است سنگین باشد و به پیشرفت کار و تحصیل فرد آسیب برساند، بنابراین اهمال کاری تحصیلی ممکن است یک پیش بینی کننده منفی مهم برای پیشرفت تحصیلی (معدل دانشجویان) باشد [۱۲]. در طول این مسیر هر چه قدر اهمال کاری در فرد بیشتر باشد انگیزش پیشرفت وی نیز کمتر خواهد بود و انگیزش پیشرفت تحصیلی نیروی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه جانبه عملکرد خود با توجه به عالی ترین معیارها، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی

معنی داری بین منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی در سطح (۰/۰۱) در آزمودنی‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۱: ماتریس همبستگی پیرسون بین اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش پیشرفت با پیشرفت تحصیلی

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
پیشرفت تحصیلی	۱					
آماده کردن تکالیف	-۰/۴۵	۱				
آمادگی برای امتحان	-۰/۲۰**	۰/۲۴**	۱			
تهیه مقاله‌های پایان ترم	-۰/۱۱**	۰/۱۷**	۰/۳۷**	۱		
اهمال کاری تحصیلی	-۰/۱۹**	۰/۶۰**	۰/۷۵**	۰/۶۷**	۱	
انگیزش پیشرفت	۰/۲۶**	-۰/۰۸	-۰/۲۷**	-۰/۲۹**	-۰/۲۳**	۱
منبع کنترل	۰/۱۷**	-۰/۰۵	-۰/۲۱**	-۰/۰۳	-۰/۱۶**	۰/۲۷**

** در سطح ۰/۰۱ معنی داری است. n = ۴۹۴

جدول ۲: شاخص‌های برازش حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها و متغیرها

نام آزمون	توضیحات	مقادیر قابل قبول	مقدار به دست آمده
Relative chi-square	کای اسکور نسبی	< ۳	۲/۸۵۷
Root Mean Square Error of Approximation	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	< ۰/۰۵	۰/۰۴۸
Goodness of Fit Index	شاخص برازندگی تعدیل یافته	> ۰/۹	۰/۹۶۳
Normed Fit Index	شاخص برازش نرم	> ۰/۹	۰/۹۵۸
Comparative Fit Index	شاخص مقایسه‌ای	> ۰/۹	۰/۹۷۳
Degree Freedom		۲۳	

با توجه به جدول ۲ مقدار RMSEA برابر با ۰/۰۴۸ می‌باشد لذا این مقدار کمتر از ۰/۱ است که نشان دهنده این است که میانگین مجذور خطاهای مدل مناسب است و مدل قابل قبول می‌باشد. همچنین مقدار کای دو به درجه آزادی (۲/۸۵۷) بین ۱ و ۳ می‌باشد و میزان شاخص GFI، CFI و NFI نیز تقریباً برابر و بزرگتر از ۰/۹ می‌باشد که نشان می‌دهند مدل اندازه گیری متغیرهای پژوهش، مدلی مناسب است. با توجه به جدول ۳ مسیرهای، اهمال کاری تحصیلی، منبع کنترل و انگیزش پیشرفت اثر مستقیم معنی داری بر پیشرفت تحصیلی دارا هستند. همان گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌گردد، دو مسیر غیر مستقیم در نظر گرفته شده با توجه به مقادیر به دست آمده، به روش بوت استرپ در سطح (۰/۰۱) معنی دار و مورد تأیید واقع گردید.

جدول ۳: برآورد مستقیم مدل با روش حداکثر درست نمایی (maximum likelihood)

متغیر	b	β	R ²
اهمال کاری تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی	-۰/۳۳۹	-۰/۲۸۰	۰/۰۸۳
منبع کنترل بر پیشرفت تحصیلی	۰/۲۶۶	۰/۱۹۲	۰/۰۵۵
انگیزش پیشرفت بر پیشرفت تحصیلی	۰/۲۴۷	۰/۱۵۲	۰/۰۵۲

باید ابزارهای جامع تر، معتبرتر یا بومی شده تری را طراحی و آزمون کرد تا بتواند درک عمیق تری به دست دهد. عدم امکان کنترل برخی متغیرهای مداخله‌گر در طی انجام تحقیق از جمله، بی‌حوصلگی و یا عدم تمرکز دانشجویان در پاسخگویی به سؤالات، یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش حاضر بود.

نتیجه‌گیری

این پژوهش نشان داد که انگیزش پیشرفت در رابطه بین اهمال کاری تحصیلی و منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری نقش میانجی دارا است و به طور کلی ۰/۳۸ از واریانس تبیین شده پیشرفت تحصیلی توسط انگیزش پیشرفت، اهمال کاری تحصیلی و منبع کنترل در مسیرهای مستقیم و غیر مستقیم قابل تبیین می‌باشد. با توجه به نقش میانجی و اساسی انگیزش در دانشجویان پرستاری پیشنهاد می‌شود که تمرکز دانشگاه‌های علوم پزشکی و دانشکده‌های پرستاری در وهله نخست گزینش افراد در این رشته تحصیلی، بررسی دقیقی بر انگیزش تحصیلی افراد داشته باشند. از طرفی دیگر پیرو آن که منبع کنترل و اهمال کاری می‌تواند به عنوان یک صفت شخصیتی و سرشتی در نظر گرفته شود، شناسایی این ویژگی‌ها می‌تواند کمک مهمی جهت بهبود ارائه راهکارهای آموزشی در وضعیت انگیزش دانشجویان پرستاری ایجاد نماید و در نتیجه سبب ارتقا پیشرفت تحصیلی آنان شود. مشاوران و روانشناسان می‌توانند از یافته‌های حاصل از پژوهش‌های مرتبط با انگیزش پیشرفت با جنبه‌های که سبب علاقه و عدم علاقه دانشجویان به کارهای تحصیلی و غیر تحصیلی می‌شود، به صورت کاربردی استفاده نمایند. برای این که بتوانیم در این حوزه به نتایج پایا تر و کاربردی تر برسیم، باید بتوانیم محدودیت‌های مبتنی بر تعمیم‌پذیری را به حداقل برسانیم. لذا برای رسیدن به این امر باید پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های انجام گرفته در این حیطه در حوزه‌های گسترده تر و با نمونه‌هایی از جامعه‌های مختلف و بزرگ‌تر انجام پذیرد تا نتایج، قابلیت تعمیم بیشتری داشته باشد. همچنین پیشنهاد می‌شود، همراه استفاده از معدل در مطالعات آتی از روش‌های کیفی و انجام مصاحبه با دانشجویان و یا اساتید نیز استفاده شود.

سپاسگزاری

نویسندگان از تمامی دانشجویان دانشکده پرستاری شرکت کننده در پژوهش بابت همکاری در این پژوهش تشکر می‌نمایند. این مقاله حاصل پایان نامه دکتری خانم فاطمه رسولی خورشیدی از دانشگاه آزاد اسلامی بابل در دانشکده علوم انسانی رشته روانشناسی تربیتی در تاریخ ۹۷/۷/۱۵ است. همچنین مقاله حاضر برگرفته از پژوهش مصوب در شورای تخصصی پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی و کمیته اخلاق پزشکی واحد بابل مورخ ۱۳۹۷/۳/۶ به کد اخلاق شماره IR.IAU.AK.REC.1397.016 می‌باشد.

تضاد منافع

این پژوهش هیچ گونه تعارض منافعی با هیچ سازمانی در ابعاد متفاوت دارا نبوده است.

که با موفقیت در عملکرد همراه است سوق می‌دهد [۳۳] و عامل اصلی در رهبری سودمندانه عمل یادگیری است، که دانش آموز را به فعالیت وادار می‌کند و فعالیت تا موقعی ادامه خواهد یافت که انگیزه ارضاء گردد [۲۶]. پیرو دیدگاه صفات، اهمال کاری بیشتر یک صفت شخصیتی است که ریشه در سبک شخصیتی افراد دارد تا یک عامل متغیر، بر خلاف انگیزش که می‌تواند با توجه به موقعیت‌های مختلف جلوه‌های متفاوتی داشته باشد، بنابراین می‌توان انتظار داشت که افراد، هر چند در زمینه‌های دارای انگیزه کافی باشند اما به دلیل سبک اهمال کارانه‌ای که در انجام تکالیف و فعالیت‌های مختلف خود دارند در انجام آن تعلل بورزند و این تعلل آن‌ها بیشتر به خاطر سبک شخصیتی‌شان باشد و نه کمبود انگیزش آن‌ها در زمینه‌های خاص [۱۵].

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که انگیزش پیشرفت در ارتباط بین منبع کنترل و پیشرفت تحصیلی اثر غیرمستقیم دارد و انگیزش پیشرفت در ارتباط بین منبع کنترل با پیشرفت تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. نتایج این پژوهش با مطالعات آهنگی و شرف [۳۴]، شیخی و یوسف زاده [۳۵]، فیاض، کاظمی، رئیسون، و محمدی [۳۶]، همخوان است. از آن جا که انگیزه پیشرفت به عنوان تمایلی در جهت برتری تفوق است، بدیهی است که فرد برخوردار از این انگیزه بیشتر در جهت موفقیت و پیشرفت تحصیلی حرکت کند و فردی که انگیزش بالاتری داراست، منبع کنترل قوی‌تری نیز دارا می‌باشد، از آن جایی که افراد با منبع کنترل درونی عوامل فردی، توانایی و تلاش را در موفقیت‌های خود مؤثر می‌دانند و افراد با انگیزش درونی، افراد موفقیت‌گرا و پیشرفت طلب هستند و چنین عواملی را در شکل‌گیری موفقیت خود مؤثر می‌دانند چنین رابطه‌ای مثبت قابل انتظار است [۳۷]، منبع کنترل تا اندازه‌ای نشانه نگرش و رفتارهای افراد است، افراد با منبع کنترل بیرونی منفعل و بی اراده هستند و از این که تلاش‌هایشان در حال یا آینده با شکست روبرو شود می‌ترسند و موفقیت و یا حتی شکست تحصیلی خود را به این عوامل نسبت می‌دهند [۳۵]، در مقابل افراد با منبع کنترل درونی بین تلاش خود و نتیجه آن رابطه‌ای می‌بینند و لذا انتظاری خارج از آن ندارند [۳۴]، فراگیری که از خود و توانایی‌هایشان خشنود هستند، راه موفقیت را در پیش خواهند گرفت و آن دسته از فراگیریانی که درباره خود و توانایی خودشان با نوعی نگرش منفی مواجه‌اند، از دست یابی به مدارج عالی باز می‌مانند [۲۶]. به این معنا که فرد در برخورد با فعالیت‌های آموزشی، خود را مسئول بداند و پیشرفت تحصیلی پایین را به عواملی مثل شانس، سخت‌گیری استاد، و تکلیف سخت نسبت ندهد، به طور کلی منبع کنترل تحت تأثیر انباشتی از تجارب یادگیری است. فرد در طی زمان به تدریج به این درک می‌رسد که در یک تکلیف خاص تا چه اندازه توانمند است و در چالش با آن تا چه اندازه می‌تواند موفق باشد [۳۶].

این پژوهش با محدودیت‌های تحقیق روبرو بوده است؛ محدود شدن پژوهش به موقعیت مکانی و زمانی خاص، همچنین اگر چه معدل ملاکی برای پیشرفت تحصیلی است اما نشان دهنده مقدار واقعی یادگیری نیست. میزان انگیزش پیشرفت، اهمال کاری و منبع کنترل بر اساس خودگزارش دهی بود و این احتمال وجود دارد که این مقادیر بیش از حد گزارش شده باشند. در قسمت ابزارسازی

References

- Rasoli Khorshidi F, Kadivar P, Sarrami G, Tanha Z. Meta-cognitive relationship, goals of progress and study strategies with academic achievement. *Educ Psychol Stud*. 2013;10(103-122).
- Steinmayr R, Spinath B. The importance of motivation as a predictor of school achievement. *Learn Individ Differ*. 2009;19(1):80-90. doi: 10.1016/j.lindif.2008.05.004
- Busato VV, Prins FJ, Elshout JJ, Hamaker C. Intellectual ability, learning style, personality, achievement motivation and academic success of psychology students in higher education. *Pers Individ Differ*. 2000;29(6):1057-68. doi: 10.1016/s0191-8869(99)00253-6
- Narasimhan P. Self-Concept and Achievement Motivation as a Predictor of Academic Stress among High school students of ICSE Board, Chennai. 2011.
- Pekrun R, Goetz T, Frenzel AC, Barchfeld P, Perry RP. Measuring emotions in students' learning and performance: The Achievement Emotions Questionnaire (AEQ). *Contemp Educ Psychol*. 2011;36(1):36-48. doi: 10.1016/j.cedpsych.2010.10.002
- Han J, Lu Q. A Correlation Study among Achievement Motivation, Goal-Setting and L2 Learning Strategy in EFL Context. *English Lang Teach*. 2017;11(2):5. doi: 10.5539/elt.v11n2p5
- Planchard M, Daniel KL, Maroo J, Mishra C, McLean T. Homework, motivation, and academic achievement in a college genetics course. *Bioscene J Coll Biol Teach*. 2015;41(11-18).
- Khalaila R. The relationship between academic self-concept, intrinsic motivation, test anxiety, and academic achievement among nursing students: mediating and moderating effects. *Nurse Educ Today*. 2015;35(3):432-8. doi: 10.1016/j.nedt.2014.11.001 pmid: 25466798
- Pintrich P, Schunk D. *Motivation in education: theory, research and applications*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Merrill; 2002.
- Nilufer B. Understanding the academic procrastination attitude of language learners in Turkish universities. *Educ Res Rev*. 2017;12(3):108-15. doi: 10.5897/err2016.3122
- Guo M, Yin X, Wang C, Nie L, Wang G. Emotional intelligence a academic procrastination among junior college nursing students. *J Adv Nurs*. 2019. doi: 10.1111/jan.14101 pmid: 31215074
- Abbasi M, Dargahi S, Mehrabi A. The role of student stressors in predicting procrastination and academic burnout among nursing students. *Iran J Med Educ*. 2015;15:293-303.
- Kim EY, Lim EJ, Noh JH. The Relationships among Academic Stress, Major Satisfaction, and Academic Achievement according to Type of Achievement Goal Orientation in Nursing Students. *Information*. 2016;19(10):42-6. doi: 10.14257/astl.2016.128.09
- Custer N. Test Anxiety and Academic Procrastination Among Prelicensure Nursing Students. *Nurs Educ Perspect*. 2018;39(3):162-3. doi: 10.1097/01.NEP.0000000000000291 pmid: 29505500
- Sari N, Susanti H. Anxiety level and academic procrastination among clinical nursing students in the faculty of nursing of universitas indonesia. *UI Proc Health Med*. 2018;3.
- Cerino ES. Relationships Between Academic Motivation, Self-Efficacy, and Academic Procrastination. *Psi Chi J Psychol Res*. 2014;19(4):156-63. doi: 10.24839/2164-8204;jn19.4.156
- Panggabean EC, Fathiawati AS, Laras Q, Nasution SA, Ariati J. An Individual Positive Emotion Exercise: Its Influence on Self-Efficacy and Procrastination of Nursing Students. 3rd ASEAN Conference on Psychology, Counselling, and Humanities: Atlantis Press; 2018.
- Sepehrian Azar F. [Self-efficacy, achievement motivation, and academic procrastination as predictors of academic performance]. *US-China Educ Rev*. 2013;3(84-857).
- Arkan B, Avdal E, Sari H. Locus of control and self-directed learning relation on nursing students. *Int J Caring Sci*. 2016;9(514-520).
- Arakeri S, Sunagar B. [Locus of control: influence of internality, externality-others, externality-chance among management students]. *Int J Indian Psychol*. 2011;4(154-163).
- Sawai R. [Relationship between religiosity, locus of control among IIUM students]. Malaysia: International Islamic University Malaysia; 2018.
- Yang S, Lim H. [Awareness and performance on standard precautions of hospital-acquired infection control in nursing students: The mediating effect of internal health locus of control]. *J Korean Acad Soc Nurs Educ*. 2017;23(378).
- Montes-Hidalgo J, Tomas-Sabado J. [Self-esteem, resilience, locus of control and suicide risk in nursing students]. *Enferm Clin*. 2016;26(3):188-93. doi: 10.1016/j.enfcli.2016.03.002 pmid: 27117042
- Kader A. Locus of control, student motivation, and achievement in principles of microeconomics. *Am Int J Contemp Res*. 2013;4(1-11).
- Wolters CA. Advancing Achievement Goal Theory: Using Goal Structures and Goal Orientations to Predict Students' Motivation, Cognition, and Achievement. *J Educ Psychol* 2004;96(2):236-50. doi: 10.1037/0022-0663.96.2.236
- Khadavi A, Vakili A. [Relationship between achievement motivation, source of control, self-concept and academic achievement in first-grade high school students in tabriz]. *J Educ Sci*. 2011;4(45-66).
- Hermans HJ. A questionnaire measure of achievement motivation. *J Appl Psychol*. 1970;54(4):353-63. pmid: 5483811
- Farhoush M, Ahmadi M. [The relationship between thinking styles and learning strategies with achievement motivation]. *Transform Psychol*. 2013;9(297-306).

29. Solomon LJ, Rothblum ED. Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *J Counsel Psychol* 1984;31(4):503-9. doi: [10.1037/0022-0167.31.4.503](https://doi.org/10.1037/0022-0167.31.4.503)
30. Dehghani J. [Prognosis of educational neglect based on self-regulatory learning strategies]. Shiraz: Shiraz University; 2008.
31. Jokar B, Delaurparvar M. [The relationship of educational persuasion with the objectives of progress]. *J Mod Think*. 2007;3(61-80).
32. Rotter JB. 2011. doi: [10.1037/t01671-000](https://doi.org/10.1037/t01671-000)
33. Pour Abdul S, Sobhi Gharamalki N, Abbasi M. [Comparison of academic procrastination and academic vitality in students with and without specific learning disorder]. *Mag Learn Disabil*. 2015;4(22-38).
34. Yaghobi A, Mohagheghi H, Amiri L, Esfandiari K. [The relationship between attitudes toward substance abuse and irrational beliefs and educational neglect]. *QJ Drug Abuse Stud*. 2015;9(9-18).
35. Kağan M, Çakır O, İlhan T, Kandemir M. The explanation of the academic procrastination behaviour of university students with perfectionism, obsessive – compulsive and five factor personality traits. *Proc Soc Behav Sci* 2010;2(2):2121-5. doi: [10.1016/j.sbspro.2010.03.292](https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.292)
36. Zahiri Navi B, Rajabi S. [Investigating the relationship between a group of variables and decreasing the academic motivation of Persian language and literature students]. *Daneshvar J Behav*. 2009;16(69-80).
37. Ahangi A, Sharaf Z. [Investigating the relationship between self efficacy, the locus of control and male and female students' academic achievements in chenaran high school]. *Int J Eng Res Appl*. 2013;3(875-879).